

ידיעות שבת

בלשון הקודש

גליון שבועי לעונג שבת

אנטוורפן, בלגיה, יצ"ו

מערכת: yedioshabos@skynet.be

כס"ז

שנה 1 גליון 5 עש"ק 7' שנת התשע"ב

28 January 2012

פרשת בא

ויאמר ה' בא אל פרעה.

הגביר החסיד ר' מוט"ל מקלשין היה מדבר בצחות את לשון המדינה וגם היו לו עסקים גדולים בווארשה.

פעם אחת שלח הרבי הקדוש ר' יצחק מוורקי זצוק"ל לקרוא לו. כשבא אליו, בקש ממנו הרבי שילך לשר גדול אחד בהשתדלות לבטל גזרת המלוכה הרוצה לשרוף את שולחן ערוך 'חושן משפט' בטענה, שהיהודים מחויבים ללכת עם משפטיהם לערכאות ולהתדיין לפי חוקי המדינה.

השיב ר' מוט"ל לרבי, שאותו שר הוא כעסן גדול, והוא ידוע כמסוגל לירות ברובה את כל הבא אליו בהשתדלות איזו שתהיה.

אמר לו הרבי, למה הקב"ה אמר למשה: 'בא אל פרעה' - ולא 'לך אל פרעה'? אלא שמשה רבינו היה מתיירא מפרעה, אז אמר לו הקב"ה כביכול, שהוא יתברך ילך עמו יחד.

אז נרגע ר' מוט"ל והלך בשמחה לאותו שר. השר בראותו את ר' מוט"ל תפס אותו פתאום בהלה מפני ר' מוט"ל, ומילא את בקשתו וביטל את הגזרה.

את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי

אשר שמתי בהם

צריך להבין את כפל הלשון, 'התעללתי במצרים' - ו-'אותותי אשר שמתי בהם'.

אלא שכל מכה במצרים היו בה שני חלקים. א', המכה עצמה. וב', העובדה שהמכה היתה רק על המצרים ולא על שכניהם היהודים, אפילו כשהיו מתגוררים ביניהם ממש. וזה היה דבר שעוד יותר הכאיב למצרים, כי ידוע המאמר: (לקוח מספר מראות מוסר) 'צרות רבים - חצי נחמה'.

כשהמצריים ראו שלבני ישראל לה היו המכות, הרי זה כאב להם אולי עוד יותר מהמכה עצמה. כי כידוע, בכאב פיזי, הסובל מתנחם ברגע שזה פחות כואב או מיצר, אבל

כשהוא רואה שאחר ובמיוחד אם האחר הזה הוא מישוהו שהוא מזלזל בו, איננו סובל, זה כואב לו בלי הרף. כפי ששמעתי פתגם מפי הרב ר' דוד משה ליברמן שליט"א רבה של אנטוורפן יצ"ו, שאמר: 'כשמישהו סובל, זה כואב, אבל כשמישהו הולך טוב, זה בלתי נסבל'!

והנה, ההבדל בין אם מישוהו מכה בשני לבין אם הוא מתעלל בו הוא, שהמכה נותן מכה - גדולה כשתהיה, אבל זהו זה. אבל מי שמתעלל, אינו מסתפק במכה אלא גורם לקרבנו יסורי נפש, כפי שעשו לנו הנאצים ימח שמם.

וזהו: 'את אשר התעללתי במצרים', הכוונה על הסבל הנפשי שנגרם למצריים בראותם שבבני ישראל לא פגעו המכות.

'ואת אותותי אשר שמתי בהם', מסב על המכות עצמם.

והטעם שנקט קודם: 'את אשר התעללתי' לפני 'את אותותי' הוא, כי 'התעללתי' היה עיקר המכה ועיקר הסבל.

על פי ה'בן איש חי'

ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו

בפרברי וילנא הייתה גרה משפחה אחת, יראי שמים ומופלגים בצדקה. ומפני שהייתה משפחה זו משפחה עשירה ובלבם קונן תמיד פחד מפני גנבים וגזלנים ובפרט בשעות הלילה, לכן רכשו להם בני המשפחה כלבי שמירה עזים. בשעות היום היו קושרים אותם בשלשלאות של ברזל למקומם ואילו בלילות, היו הכלבים מסתובבים בחצר מסביב לבית וכל אדם זר שהיה מנסה להתקרב לבית, היו הכלבים מתנפלים עליו בנביחות ועל ידי זה היו בני הבית נזעקים לבדוק מי האדם המתקרב. לילה אחד, אחרי שעת חצות, התעוררו בני הבית לקול דפיקות בדלת. הם נבהלו בהיותם בטוחים שאם הכלבים שתקו, סימן שאולי הורעלו על ידי שודדים. חיש קפצו ממיטתם, נטלו כלי נשק בידיהם ופתחו

בזעקה: מי שם?

למרבה תדהמתם שמעו קול המוכר להם מזה כבר. היה זה רבי אלעזר משה הורביץ אב"ד של פינסק זצ"ל, שהיה סובב את ערי ליטא עבור ענייני צדקה. למשמע שאלתם ענה רבי אלעזר משה: 'זה אני אלעזר משה! מהרו בני הבית לפתוח את הדלת כראוי לקבלת פני הצדיק הגדול, ומה ראו לנגד עיניהם? שכל הכלבים עומדים מאחוריו ואף הגה לא יוצא מפיהם! רבי אלעזר משה לא השתהה הרבה ופתח ואמר: 'מבקש אני סליחתכם על שהערתי אתכם משנתכם, אבל ההכרח לא יגונה. עסוק אני במצוות פדיון שבויים והדבר הוא פקוח נפש ממש ועל כן באתי לשתף אתכם במצוה גדולה זו'. נתן לו בעל הבית סכום הגון בעין יפה ורבי אלעזר משה המשיך לדרכו.

בני הבית תמהו על כך ימים רבים והפליאו את צדקותו של רבי אלעזר משה שלא רק שהכלבים לא התנפלו עליו ולא שסעו אותו לגזרים, אלא גם ובעיקר שהכלבים לא השמיעו הגה עד כדי כך, שרבי אלעזר משה לא ידע שישנם שם כלבים טורפים ולא ראה אותם כלל.

ולכל ישראל לא יחרץ כלב לשונו וגו'

בפרק שירה איתא: רבי ישעיה תלמידו של רבי חנינא בן דוסא, התענה שמונים וחמש תעניות. אמר: 'כלבים שכתוב בהם, והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה (ישעיה ב"ו י"א), יזכו לומר שירה? וענה לו מלאך מן השמים ואמר לו: ישעיה, עד מתי אתה מתענה על זה הדבר? שבועה היא מלפני המקום ב"ה ומיום שגילה סודו לחבוקוק הנביא, לא גילה דבר זה לשום בריה בעולם. אלא שבביל שתלמידו של אדם גדול אתה, שלחוני מן השמים להזדקק אליך. ואמר לו: כלבים כתיב בהם ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו וכו'.

וקשה, האם רבי ישעיה לא ידע את הפסוק הזה? ובמה הסוד כה גדול, עד שהקב"ה גילה סוד זה לחבוקוק ורק עכשיו גילה זאת לרבי ישעיה כי הוא תלמידו של אדם גדול?!

וגם קשה שבפרקי אבות כתוב: 'יהודה בן תימא אומר: הוי עז כנמר וכו'. לכאורה רואים מזה שעזות יש בו מן החיובי, אז למה רבי ישעיה התפלא שהכלב אומר שירה? וגם למה יהודה בן תימא לא אמר הוי עז ככלב? ומה ההבדל בין עזות הכלב לעזות הנמר?

ואולי אפשר לומר, שמה שגילו לרבי ישעיה, זהו באמת סוד גדול בהבנת האדם את רצון הבורא ואת הנהגתו בטבע.

צריך לדעת שכל הבריאה והטבע היא אמתית בתכלית האמת. ורבי ישעיה לא היה יכול למצוא שום הגיון בזה שיצור כל כך שלילי כמו הכלב שהוא כולו עזות יאמר שירה, כי זה סתירה בטבע! לכן אמרו לו: 'דע לך, שאין זה סתירה בטבע'. כי הכלב על אף עזותו הגדולה, יש לו מעלה שיש לו רגישות ונאמנות אשר איננה בנמצא אצל חיות אחרות. הכלב מרגיש כשמישהו הוא טוב בתכלית ולכן: 'לכל ישראל לא יחרץ כלב לשונו'. כאן גילו לרבי ישעיה סוד, שאין שופטים שום דבר בעולם לפי הטבע הנראה לעין ולפי הטבע המובן בשכל. הנהגת הבורא בעולם היא בביטול השיפוט הרציונליסטי של הנבראים וקבלה טוטלית של רצון הבורא. וזה גם מה שניסה שלמה המלך ללמד אותנו בספר קהלת. אחרי שהוא מפרט את כל מה שאפשר להשיג בהנהגת העולם, הוא כל פעם חוזר על המשפט: 'גם זה הבל!' והוא מסיים בסיום ספרו: 'סוף דבר הכל נשמע' כלומר: האדם צריך לשמוע כל דבר בכדי ללמוד מהדברים. אבל הוא לא יכול לשפוט ולהחליט על פי שכלו אלא על פי התורה: 'את האלהים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם!' ובה פירשתי בדרך מליצה מה שכתוב (איוב כ"ו ז) 'תולה ארץ על בלימה' - שהקב"ה תולה את כל הבריאה על זה שהאדם יקבל את הנהגתו בלי לשאול שאלות (בלי-מה). בכדי לומר שירה, מספיקה תכונה אחת חיובית ועליה עלינו להכיר בטוב הבורא ולומר שירה. הנמר אין לו את מעלת הכלב להכיר ולכבד את הטוב, ויהודה בן תימא כשאמר הוי עז כנמר התכוון במלחמת היצר (כמו שכתוב בתחילת שולחן ערוך אורח חיים ובנושאי הכלים, עיין שם). ובמלחמת היצר באמת אסור להכיר בשום צד חיובי של היצר הרע כי בזה הוא מנסה לפתות את האדם ולכן לא אמר יהודה בן תימא 'הוי עז ככלב!' וגם הכלב הוא עז כל הזמן וזה לא דרך התורה. בעזות צריך להשתמש רק במלחמה נגד היצר. בשאר הזמן צריך ליישם את הפסוק: 'דרכיך דרכי נועם'.

ב.ח.

ותכס את עין כל הארץ.

כתוב בילקוט ספורים, כי הארבה שהיה נופל על המצריים היה מעוור להם את עיניהם מרוב ארס שבו. ויש לרמוז על זה, במה שכתוב: 'ויכס את עין כל הארץ' עיניים ממש!

עץ החיים

וימש חושך

במדרש רבה דרשו, שהיה בו ממשות, שהיה החושך עב כדינר עינין שם. ויש לזה רמז כי 'וימש' בגימטריא: 'עב כדינר'.

כף הכהן

למען שתי אתותי אלה בקרבו וכו' וידעתם

כי אני ה'

אשה הביאה את בנה יחידה לתלמוד תורה ללמדו תורה, מוסר ודרך ארץ. ראתה שיש למלמד מקל שבט לייסר בו את התלמידים. חרדה ואמרה אל המלמד, שלא יכה בשבט את בנה, כי הוא רך וענוג ואינו מסוגל לסבול מכות.

אמר לה המלמד: שלמה המלך, החכם מכל אדם אמר (משלי י"ג כ"ד): 'חוסך שבטו שונא בנו'. ואם לא יכהו, הוא יגדל להיות פרא אדם.

אמרה האם למלמד: 'בני הוא בטבעו עקשן, עצבני וכעסן, וביד חזקה אין לפעול עליו, ואדרבא, אם תכהו, הוא יוסיף להמרות ויהיה יותר גרוע! שמע ואיעצך: בשעה שאחד מהתלמידים הקשים יהיה ראוי לקבל מכות עם המקל, העמד את בני על ידו, שיסתכל ויתבונן ואז כשבני יתנהג לא טוב, יספיק שתזכיר לו איך שחברו קבל מכות על התנהגותו הרעה!'

קיבל המלמד את עצתה וכן עשה. והבן הזה גדל לתפארת ונעשה תלמיד טוב וחרוץ ובעל נימוס ודרך ארץ להפליא.

זהו שכתוב כאן בפסוק: 'למען שתי אתותי אלא בקרב' - במצרים - לעשות נקמה באויבי בני ישראל - ועל ידי זה - וידעתם כי אני ה' יבואו בני ישראל לאמונה שלמה.

נפש חיה

ויפן ויצא מעם פרעה

המדרש שואל: למה פתאום פנה משה ויצא? לפי שראה שעבדיו מתלחשים.

יום אחד נאסר בפטרסבורג רבי דוד מביכוב

מחמת הלשנה, לאחר שהוחזק מספר ימים במעצר, הובא אל השופט החוקר.

במהלך החקירה, משרצו השופטים להיוועץ יחדיו, התחילו לשוחח ביניהם בשפה הצרפתית כדי שלא יוכל העצור להבין את דבריהם.

אבל רבי דוד מביכוב ידע צרפתית, ומשהתחילו השופטים בשיחה, הפנה מהם רבי דוד את ראשו.

העיר לו האחד השופטים בכעס, שאין זה מן הנימוס להפנות את הראש מן השופטים: האסיר חייב לעמוד בשעת החקירה עמידה ישרה ולנהוג בדרך ארץ.

על כך הצטדק רבי דוד ואמר בצרפתית, שדווקא משום דרך ארץ הפנה את ראשו. שהרי התחילו לדבר ביניהם צרפתית, מתוך שהיו סבורים שאינו מבין שפה זו, ומכיוון שהוא יודע צרפתית, אין זה ממידת דרך ארץ להיות מקשיב לדבריהם.

תשובה בלתי צפויה זו עשתה רושם כביר על השופטים ומיד שחררוהו.

לאחר מכן אמר רבי דוד ביכוב למקורביו: דבר זה למדתי ממש רבינו. על הפסוק: 'ויפן ויצא מעם פרעה' נאמר במדרש: 'לפי שראה שעבדיו מתלחשים' - כלומר, מכיוון שראה אותם מתלחשים, ולא רצה להאזין לשיחתם, קם ויצא שלא יהיה שומע סודותיהם של אחרים.

והיה הדם לכם לאות על הבתים

נוצרי מלומד בתנ"ך שאל את הגאון רבי אליהו מוילנא זצוק"ל: 'היאך אתם מאמינים בהקמת בית המקדש השלישי, הלא מקרא מלא הוא (חגי ב' ט'): 'גדול יהיה כבוד הבית האחרון מן הראשון' וזה נאמר על בית שני, והנה הנביא קראו אחרון, מכאן שאין אחריו ולא כלום?'

השיב לו הגאון: 'ישנו כלל בלשון הקודש. כל מקום שמוזכרים שני דברים, והתורה קוראת לראשון 'ראשון' ולשני 'אחרון', אין הכוונה שה-'אחרון' הוא האחרון והסופי מכל, אלא הכוונה שהוא האחרון מהשניים. כלומר, האחרון מבין שני אלה שאנו עוסקים בהם. והא ראייה, שנאמר בשני האותיות הראשונים שהית"ש אמר למשה רבינו לעשות לפני פרעה: 'והיה אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקול האות הראשון, והאמינו לקול האות האחרון. והיה אם לא יאמינו גם לשני האותיות האלה, ולקחת ממימי היאור... והיה לדם ביבשת'. רואים, שאף על פי שהית"ש

קרא לאות השני 'אחרון', היה אות שלישי של דם היאור אחריו. והמלה 'אחרון' יהיה כוונתו לא 'סופי', אלא 'אחרון' לשון 'אחריו', שבא לאחר קודמו!

והוסיף הגר"א, שזה נרמז בפסוק הזה: 'והיה הדם לכם לאות על הבתים'.

זה שנכתב אצל מכת דם לשון אחרון, ובכל זאת כתבה התורה תיכף עוד אות שלישי. סימן הוא גם 'על הבתים' היינו, מה שכתוב "הבית האחרון" אין משמעו שלא יהיה אחריו עוד בית מקדש שלישי, אלא 'אחרון', בית שני אחרי בית ראשון!

על-מִרְכֵּים יֵאָכְלָהוּ

רבי חיים מצאנו בעל 'דברי חיים' צוק"ל, היה מחמיר על עצמו מאוד במצווה של אכילת מרור כל ימיו. הוא היה אוכל חזרת חריין, (Horseradish) שהיה חריף מאד. הוא היה אוכל מזה שיעור גדול והיה משתעל מאד ובכל זאת אוכל עד גמירא.

לעת זקנותו תשש כוחו. והרופאים ציוו והזהירוהו שלא לאכול חריין, כי במצבו, אכילת חריין כרוכה בסכנת נפשות ממש.

ויהי בערכו את הסדר, ציווה למשמשים שיביאו לפניו חריין כבכל שנה ושנה. ובהגיע תור אכילת מרור, נטל קזית גדול מן החריין שלפניו בידו, ובהתלהבות ודבקות עצומה כדרכו בקודש, ברך את הברכה: 'ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם... אבל לא סיים: 'אשר קדשנו במצוותיו על אכילת מרור', אלא סיים: 'אשר קדשנו במצוותיו... על ונשמרתם מאוד לנפשותיכם!' והניח את החריין מידו ולקח במקום זה חסה לשם אכילת מרור.

מה העבודה הזאת לכם... (שאלתו של הרשע באגדה של פסח)

לרבה של זייטומיר, רבי צבי הירש סגל בעל ספר 'עטרת צבי', היה בן שסטה מן הדרך. הבן התגורר בפטרסבורג, וקרא לעצמו גריגורי פטרוביץ'. יום אחד, בא הבן לבקר אצל אביו הרב בזייטומיר ועשה את השבת בבית הוריו. לבית הכנסת לא הלך, להתפלל לא רצה, אבל את סעודת השבת ערך ברעבתנות - לקידוש הוא החמיר לשתות לא רביעית אלא בקבוק שלם, הוא נהנה מן הדגים, אכל בתיאבון רב את הקוגל, בלע מנה דגושה של צימעס, טרף עוף שלם ובתור קינוח, לקח שלושה פעמים קומפוט ולאחר מכן שטף את הכל בכוס גדולה של תה ובדרך אגב עוד העליט את עצמו בחצי עוגה. לאחר

הסעודה הסתגר בחדרו ועישן סיגר. לאחר זמן מה, חזר לחדר האוכל והתיישב ליד אביו שהיה עסוק ב'שניים מקרא ואחד תרגום'. האב שניסה ככל שביכולתו לקרב את בנו האובד אולי יחזור בתשובה, סגר את החומש ובטון אבהי אמר לבנו: 'מה שלומך, בני יקירי?' נכנס הבן בשיחה עם אביו והתחיל לדבר על הצורך להנהיג תיקונים בדת.

פני הרב נתחמצו מרוב צער אבל ענה לבנו בשפה רפה ואמר: 'היהדות בשביל שומרי תורה ומצוות היא עדיין בימינו אחרי אלפי שנים שקיבלנוה על ידי משה רבינו, חדשה, תוססת, רעננה ומודרנית כנתינתה מסיני. כל יהודי שומר תורה ומצוות אינו מרגיש כלל צורך לתקן, כי הרי שלמה היא ומתוקנת להפליא. ודווקא אתה, שאין עליך כל עול של תורה ומצוות, אינך מתפלל, אתה קורא לעצמך גריגורי פטרוביץ', מעשן סיגרים בשבת, מתנהג כגוי גס לכל דבר. הדת שלנו מביאה לך רק תענוגות. ראיתי איך שכל כך נהנת מתענוגות השבת, אתה אוכל גם חזיר וגם קוגל - דווקא עליך ועל שכמותך, מכבידה היהדות ואינכם פוסקים מלתבוע תיקונים בדת, אתמהה?! אבל עכשיו אני מבין למה בעל ההגדה אומר אצל התשובה לשאלתו של הרשע: 'ואף אתה הקהה את שיניו'. אתה הרשע אינך שומר את תורתנו הקדושה ואת מצוותיה, אז אל תבא אלינו לעשות 'פרעסין' בליל הסדר.

פסח... אשר פסח על בתי בני ישראל

משכיל אחד בעיירה קטנה היה מתיידד אך ורק עם בני האינטליגנציה הגויים. הרופא הגוי, הפילוזוף הגוי וכיוצא באלה. רק בבתיים היה מבקר ועמהם היה משחק בקלפים ומבלה את ימיו.

פגש אותו רב העיירה, אמר לו הרב: 'שלוס עליכם ר' פסח'.

תמה האיש ושאל: 'כלום אין כבוד הרב יודע כי לא פסח שמי?!'

חייד הרב והשיב: 'אף על פי כן, זה היה צריך להיות השם שלך, שהרי כך כתוב בתורתנו הקדושה: 'פסח, אשר פסח על בתי בני ישראל'. ואף אתה פוסח על בתי בני ישראל ונכנס רק אצל הגויים ולכן לך ראוי להיקרא פסח!'

פֶּל-בֶּן-נֶכֶד לֹא-יֵאָכֵל בּוֹ

'בן נכר' אומר רש"י, זה יהודי שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים.

נשאלת השאלה: מדוע בליל 'כל נדרי' אנו כן מתירים להתפלל עם העבריינים, וכן בתענית אמרו חכמים: במסכת כריתות (דף ו'): 'כל תענית שאין בה מפושעי ישראל אינה תענית'. ואילו בפסח, התורה מחמירה עם הפושעים?

התירוץ הוא: אם העברייין בא להצטרף אל הקהל לצום ולהתפלל אפשר לקבלו, חזקה עליו שלשם שמים בא, אבל אם הוא בא רק לאכול בשר צלי, הרחיקהו!

ולא יראה לך חמץ

פעם בערב פסח לאחר חצות, אמר הצדיק רבי לוי יצחק ממברדיצ'וב צוק"ל אל השמש שלו: 'בא ונטייל מעט ברחובות ובשווקים של ברדיצ'וב'.

יצאו ופגעו באחד מן הערלים שהיה ידוע כמברח הגבול והמכס ועוסק בסחורות מוברחות. העמידו ר' לוי יצחק ושאלו בלחש: 'האם יש לך איזהו סחורה אסורה הבאה מעבר לגבול?' 'יש ויש!' ענהו הערל, 'מכל המינים, צמר ושיראין, מכל מה שהעין רואה והלב חומד!' הלך הרב עם השמש שלו לרחוב היהודים. פגע באדם מישראל שהוא ממחר ללכת לבית המרחץ לכבודו של חג, העמידו ושאל אותו: 'האם יש לך חמץ בביתך או ברשותך?' 'חמץ?! נרתע הלה, 'רבי ומורי, מה עוול מצא כבוד תורתנו כי יחשדני שאשאר חמץ בביתי בערב פסח לאחר ששעות?' 'אל תדאג' אמר לו ר' לוי יצחק, 'איני חושד בך חס ושלום, פטרו לשלום והלך לו.'

פגע הרב ביהודי אחר וגם אותו שאל: 'האם יש לך חמץ?' נעץ הלה עיניו ברבי לוי יצחק והחל בוכה: 'רבי, יהיה חלקי עם זה שחושדין אותו ואין בו, חלילה לי להשהות חמץ ברשותי לאחר חצות!' 'אל תבכה', אמר לו ר' לוי יצחק כשחייד אבהי נשפך על פניו. לא חשדתי בך חס ושלום.

אז נשא רבי לוי יצחק עיניו כלפי מעלה ואמר: 'ה' אלהי ישראל, השקיפה ממעון קדשך מן השמים וראה את עמך ישראל, איך ששומרים הם את מצוותיך! קיסר רוסיה מלך אדיר הוא, כמה שופטים ובתי אסורים יש לו, כמה אנשי צבא וחיילי משמר ושוטרים העמיד לפקח על הגבולות שלא להבריה ושלא ימכרו סחורות מבחוץ, ואף על פי כן, מכניסים כל מיני סחורות מחוץ למדינה, ומצויות הן למכירה. ואתה הזהרתנו בתורתך הקדושה: 'ולא יהיה לך חמץ'. לא העמדת עלינו לא שוטרים ולא צבא, ובערב פסח עוד מבעוד יום, אין משהו חמץ מצוי בבתי ישראל!

	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

במאונך:

- א-1 תחבושת. ו-1 ראשי תיבות של 'אי-אפשר'. ט-1 נעליים המגנים נגד השלג.
- א-2 התחלת הברכה השנייה בתפילת ערבית בנוסח אשכנז. י-2 איזור.
- א-3 עיר מצרית בדרום חצי-האי סיני לחוף מפרץ אילת. יב-3 יודע ספר.
- ד-4 אחד ואחד הממעיט. יב-4 מסכים אתך, בלשון הגמרא. ג-5 שיהיה.
- ח-5 קובץ מפות גיאוגרפיות. ה-6 מביא הגאולה. י-6 דבר חדש. א-7 רגיעה.
- ו-7 שורף. ט-7 מאפה. ב-8 עיר הקודש. יב-8 קרונות ברזל. א-9 יקר וגדולה
- ח-9 מקור צמח. יא-9 שם של זכר. א-10 מנהיגי דת. ו-10 חרק סוחט דם.
- יג-10 .. בעומר. ד-11 השען (על מיטה או כורסה). יב-11 חוק מקובל.
- א-12 ערימה. ז-12 הבה נלך. יד-12 בגימטריא 11. ד-13 בן-אדם בארמית.
- י-13 מתלהב. יד-13 היטל. א-14 קריש. ה-14 קבוצת נגנים.
- יב-14 העיר השנייה שכבש יהושע. א-15 פכהמה בעלת פסים שחורים ולבנים.
- ו-15 השתחווה. יג-15 ממשפחת הארנבת.

במאונך:

- א-1 יום הראשון בחודש. א-9 עליה מניחים את הראש. א-14 חומר דליק.
- ב-1 נקה מטומאה. ב-7 לבכות. ב-כפות תמרים. ג-1 מתחתן עם אלמת אחיו.
- ג-5 שם אלטרנטיבי ל-'ישראל'. ג-14 גר (למשל, בבית). ד-1 להלוים. ד-7 להודות
- ה-2 פעמיים עשר. ה-10 נמסר מדור דור. ו-1 שונא. ו-6 הלוואת חפץ.
- ו-13 לשבור, לקלקל. ז-1 זנב צאן בלשון חז"ל. ז-6 אבי דוד המלך. ז-12 נהרס.
- ז-2 אחד השבטים. ז-8 שם בן. ח-2 עני. ח-5 טוב שכן קרוב מ.. רחוק.
- ח-8 מתיחס בבוז. ט-4 מכשיר כתיבה. ט-10 מנדנד (על הנשמה!).
- ט-12 ים בארץ ישראל. י-12. י-1 פרי עץ חשוב. י-5 רטיבות.
- י-10 כינוי לשלמה המלך. יא-1 שור. יא-5 גדר. יא-9 בגימטריא 15. יב-1 גבשושית.
- יב-6 ריצה מהירה (על סוס). יב-11 מצנפת. יג-1 שם נביא שחי בזמן חורבן הבית.
- יג-8 בית לימוד אברכים. יג-14 נמצא. יד-3 בן יעקב אבינו. יד-6 גדר אבנים סמוך לחוף הים. טו-8 גניחה. טו-8 תמים. טו-12 אוסף חפצים.

פתרון התשבץ בגליון פרשת בשלח בעז"ה.

המצליח לפענח את החידון השבועי במשך עשר שבועות בזה אחר זה לפני הופעת הגליון הבא, יקבל פרס USB STICK עם כל ההקלטות של יוס'לה רוזנבלט ע"ה! נא לשלוח לא יאחור מיום רביעי שבכל שבוע את הפתרון לכתובת האימייל של 'ידיעות שבת'.

פתרון תשבץ פרשת וארא.

במאונך:

- א-1 אשת דוד המלך. ח-1 תפלה בארמית שאומרים לפני הוצאת ספר תורה.
- א-2 אחת מעשר המכות. ה-2 גיא בו רצחו הנאצים ימ"ש אלפי יהודים.
- יא-2 ראשי תיבות של ספר בית-חדש. יד-2 ראשי תיות של ספר טורי-זהב.
- א-3 בגימטריא 46. ד-3 פרי אדמה. ט-3 איש שעורו כהה. יד-3 דוברת ..
- א-4 תערוכה. ז-4 מסך. יג-4 מחמם את המרחץ. ו-5 מבדח. יב-5 דרומה.
- א-6 מקובל. ו-6 עדים בארמית. יא-6 חונן. ה-7 אחד מהשבטים.
- ח-7 חלק מהשולחן-ערוך. א-8 פרנסה. ח-8 סימן. יב-8 ארור אפס כי ...
- ב-9 רינון. י-9 חלק אחורי של הגוף. יג-9 אפיק-מים.
- א-10 מלך ענק בדור המדבר. ה-10 פשתן. א-11 ערך מטבע זרה.
- ח-11 אחד ממלכי מדין. ט-11 מקור האנרגיה. יג-11 בת אברהם. ג-12 פרח.
- ז-12 סוד בארמית. יב-12 קומץ. ב-13 תענוג. ח-13 סופרמרקט. יג-13 צולע.
- א-14 מעיד. ו-14 שקרי. וב-14 בהמה דקה. ה-15 אמונה. ה-15 סוג נחש.

במאונך:

- א-1 שם כולל לאברהם, יצחק ויעקב. א-6 ... זהב באף חזיר. א-10 להתעסק.
- א-14 ענן קל. ב-1 ילד המגיע לגיל 13. ב-8 חופש. ב-13 קול חוזר. ג-1 קצה הזרוע.
- ג-6 עיר הבירה של ארצות הברית. ד-3 אביו של בעל נאמטר' 'הפוך בה והפוך בה.
- ד-8 כן. ד-12 היה ל... ולא לזנב. ה-1 עיר חכמים בארץ ישראל בזמן המשנה.
- ה-9 הבדלה. ו-1 מעדן ישראלי העשוי מחלב. ו-5 בראש איגרת במקום ב"ה.
- ו-10 אמתחת. ו-14 היפך של בן. ז-2 אחד השבטים. ז-8 שם בן. ח-1 הפרשה השלישית בספר שמות. ח-4 ביהד. ח-12 להיות זכאי. ט-3 פרחים אדומים.
- ט-10 ותשלם י-3 בגימטריא 12. יא-1 תנור. יא-6 בגימטריא 13.
- יא-9 מאוחר. יב-1 חלק הגוף שמתחת לזרוע. יב-5 ידוע. יג-4 ... תהא מנוחתו.
- יג-11 מקום בנין. יד-1 ספרו המפורסם של אדמו"ר מסיגוט צוק"ל. יד-9 לא יציב.
- טו-1 להודיע למישהו שיבא. טו-8 מיניסטר. טו-11 להנהיג.

	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו
1	א	ב	י	ג	י	ל		ב	ר	י	כ	ש	מ	י	ה
2	ב	ר	ד	ב	ב	י	א	ר		ב	ח			ט	ז
3	ו	מ		ב	נ	נ	ה	כ	ו	ש	י	ב			מ
4	ת	צ	ו	ג	ה			ו	י	ל	ו	נ	ב	ל	נ
5		ו		ב	ב	ד	ח	נ			נ	ג	ב	ה	
6	נ	ה	ו	ג	ס	ה	ד	י		ח	ו	נ			
7	ז		ש	ג	ד			י	ו	ר	ה	ד	ע	ה	
8	מ	ח	י	ה		א	ו	ת			ע	ז	ש		
9		ר	נ	נ	ה	י			ג	ב		נ	ה	ר	
10	ע	ו	ג	פ	ש	ת	י	מ	ו		פ				
11	ס	נ	ט	ר	ק	מ		ש	מ	ש		ב	כ	ל	
12	ק		ו	ר	ד		ר	ז	א		ח	ו	פ	נ	
13		ה	נ	א	ה		כ	ל	ב	ו		נ	כ	ה	
14	ע	ד		ש	ב	ד	ו	י		ש	ה		ל		
15		ב			ד	ת	ת	נ	י	נ					

המצליח לפענח את החידון השבועי במשך עשר שבועות בזה אחר זה לפני הופעת הגליון הבא, יקבל פרס USB STICK עם כל ההקלטות של יוס'לה רוזנבלט ע"ה! נא לשלוח לא יאחור מיום רביעי שבכל שבוע את הפתרון לכתובת האימייל של 'ידיעות שבת'.